

Józef Mandziuk

Kronika Wydziału Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych za rok 1995

Saeculum Christianum : pismo historyczno-społeczne 3/1, 258-264

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**KRONIKA WYDZIAŁU
KOŚCIELNYCH NAUK HISTORYCZNYCH I SPOŁECZNYCH
ZA ROK 1995**

I. Aktualna struktura Wydziału i pracownicy naukowo-dydaktyczni

W r. ak. 1995/1996 powstały nowe katedry i aktualna struktura Wydziału przedstawia się następująco:

I

Specjalność Archeologia Chrześcijańska

Kurator – prof. Maria Miśkiewicz

1. Katedra Archeologii Chrześcijańskiego Wschodu

Kierownik – vacat

Stanowiska:

Starszy wykładowca: dr Tadeusz Gołgowski

Asystent: mgr Przemysław Nowogórski

Zajęcia zlecone: ks. dr Henryk Paprocki

mgr Wojciech Borkowski

2. Katedra Archeologii Chrześcijańskiego Zachodu

Kierownik - vacat

Stanowiska: adiunkt: dr Elżbieta Makowiecka

asystent: mgr Tomasz Waliszewski

3. Katedra Archeologii Chrześcijańskiej Słowiańszczyzny

Kierownik – prof. Maria Miśkiewicz

Stanowiska: prof. nadzw. dr hab. Maria Miśkiewicz

Zajęcia zlecone: dr Joanna Kalaga

mgr Barbara Moszczyńska

II

Specjalność Historia literatury i teologii Starożytnego Kościoła

Kurator – Ks. prof. Emil Stanula

1. Katedra Historii Literatury i Teologii Łacińskiej

Kierownik – ks. prof. Emil Stanula

Stanowiska: Prof. zwyczaj. ks. dr hab. Emil Stanula

Adiunkt: ks. dr Tomasz Skibiński

2. Katedra Historii Literatury i Teologii Greckiej

P.O. Kierownika – ks. prof. Wincenty Myszor

Stanowisko: Prof. zwyczaj. ks. dr hab. Wincenty Myszor

Adiunkt: ks. dr Stanisław Strekowski

3. Katedra Historii Literatury i Teologii Orientalnej

P.O. Kierownika – ks. prof. Wincenty Myszor

Stanowisko: Prof. zwyczaj. ks. dr hab. Wincenty Myszor

4. Katedra Filologii Patrystycznej

P.O Kierownika – Prof. ks. Emil Stanula

Stanowiska: Prof. zwyczaj. dr hab. ks. Emil Stanula

St. wykładowca: dr Stanisław Kalinkowski

ks. dr Kazimierz Obrycki

mgr Iwona Górńska – Salamonowicz

III.**Specjalność Historia Kościoła**

Kurator – Ks. prof. Franciszek Stopniak

1. Katedra Kościoła Starożytnego

Kierownik – ks. prof. Wincenty Myszor

Stanowiska: Prof. zwyczaj. ks. dr hab. Wincenty Myszor

Adiunkt: ks. dr Tadeusz Kotosowski

2. Katedra Historii Kościoła Średniowiecznego

Kierownik – ks. prof. Janusz Zbudniewek

Stanowiska: Prof. nadzwyczaj. ks. dr hab. Janusz Zbudniewek

Adiunkt: ks. dr Stanisław Poniatowski

Asystent: mgr Tomasz Makowski

3. Katedra Historii Kościoła w Czasach Nowożytnych

Kierownik – ks. prof. Józef Mandziuk

Stanowiska: Prof. nadzwyczaj. ks. dr hab. Józef Mandziuk

Zajęcia zlecone: ks. dr Piotr Zwoliński

4. Katedra Historii Kościoła w Czasach Najnowszych

Kierownik – ks. prof. Franciszek Stopniak

Stanowisko: Prof. zwyczaj. ks. dr hab. Franciszek Stopniak

5. Katedra Historii Powszechnej Europy Środkowo-Wschodniej

Kierownik – ks. prof. Jerzy Myszor

Stanowiska: Prof. nadzwyczaj. ks. dr hab. Jerzy Myszor

Prof. nadzwyczaj. Elżbieta Znamirska – Rakk

Asystent: mgr Adam Dziurok

6. Katedra Nauk Pomocniczych:

Kierownik: Ks. prof. Bronisław Panek

Stanowisko: Prof. nadzwyczaj. ks. dr hab. Bronisław Panek

IV**Specjalność Historia Sztuki Sakralnej**

Kurator – Ks. prof. Stanisław Kobiela

1. Katedra Historii Sztuki Średniowiecznej

Kierownik – ks. prof. Stanisław Kobiela

Stanowiska: Prof. nadzwyczaj. ks. dr hab. Stanisław Kobiela

Adiunkt: dr Kinga Szczepkowska-Naliwajek

2. Katedra Ikonografii Średniowiecznej

P.O. Kierownika: Ks. prof. Stanisław Kobiela

Stanowisko: Asystent: ks. mgr Janusz Nowiński

3. Katedra Historii Architektury Średniowiecznej i Nowożytnej

Kierownik – Prof. Zbigniew Bania

Stanowiska: Prof. nadzwyczaj, dr hab. Zbigniew Bania

Adiunkt: ks. dr Michał Janocha

4. Katedra Plastyki i Ikonografii Nowożytnej

P.O. Kierownika: Prof. Zbigniew Bania

Stanowisko: Adiunkt: dr Krystyna Moisan-Jabłońska

5. Katedra Sztuki Współczesnej

Kierownik – prof. Andrzej Olszewski

Stanowiska: Prof. zwyczaj, dr hab. Andrzej Olszewski

Asystent: mgr Katarzyna Chrudzińska

Zajęcia zlecone: dr Lech Krzyżanowski

V

Specjalność Muzykologii Kościelnej

Kurator – Ks. prof. Jerzy Pikulik

1. Katedra Źródeł i Analiz Muzyki Dawnej

Kierownik – ks. prof. Jerzy Pikulik

Stanowiska: Prof. zwyczaj, ks. dr hab. Jerzy Pikulik

Adiunkt: ks. dr Zenon Kołodziejczak

Wykładowca: mgr Marcella Erigina

Zajęcia zlecone: Prof. dr hab. Jerzy Erdman

dr Ewa Obniska

dr Mieczysław Grzesiowski

2. Katedra Systematyki i Kulturologii Muzycznej

Kierownik – vacat

Stanowiska: Asystent mgr Renata Sosińska

Zajęcia zlecone: mgr Michał Siciarek

3. Katedra Wykonawstwa Muzyki Kościelnej

P.O. Kierownik – ks. doc. dr Kazimierz Szymonik

Stanowiska: Docent ks. dr hab. Kazimierz Szymonik

Asystenci: mgr Tadeusz Olszewski

mgr Marian Sawa

mgr Alicja Ogrodzińska

mgr Iwona Głowacka

mgr Marcin Łukaszewski

Kierunek Nauk Społecznych

I

Specjalność Chrześcijańskie Nauki Społeczne

Kurator – ks. prof. Helmut Juros

1. Katedra Etyki Społecznej

Kierownik – ks. prof. Helmut Juros

Stanowiska: Prof. zwyczaj, ks. dr hab. Helmut Juros

Adiunkt: dr hab. Jan Grosfeld

Asystenci: mgr Piotr Broda-Wysocki

mgr Jan Grabiec

2. Katedra Etyki Gospodarczej

Kierownik – prof. Aniela Dylus

Stanowiska: Prof. nadzwycz. dr hab. Aniela Dylus

Asystenci: mgr Piotr Kaczanowski
mgr Sławomir Sowiński**3. Katedra Teorii Państwa i Stosunków Międzynarodowych**

Kierownik – ks. prof. Henryk Skorowski

Stanowiska: Prof. nadzwycz. ks. dr hab. Henryk Skorowski

Adiunkci: ks. dr Jerzy Koperek
ks. dr Kazimierz Papciak**4. Katedra Społecznej Gospodarki Rynkowej**

Kierownik – vacat

Stanowiska: Zajęcia zlecone: dr Andrzej Olechowski

Prof. dr hab. Kazimierz Wojtaszczyk

Prof. Stanisław Otok

6. Katedra Polityki Społecznej i Demograficznej

Kierownik – ks. dr hab. Janusz Balicki

Stanowisko: Prof. nadzwycz. ks. dr hab. Janusz Balicki

III**Specjalność Socjologii Religii**

Kurator – ks. prof. Witold Zdaniewicz

1. Katedra Socjologii Religii

Kierownik – ks. prof. Witold Zdaniewicz

Stanowiska: Prof. zwycz. ks. dr hab. Witold Zdaniewicz

Adiunkci: ks. dr Edward Jarmoch
dr Lucjan Adamczuk

Asystent: mgr Agnieszka Szwałkajzer

Zajęcia zlecone: doc. dr hab. Andrzej Ochocki

2. Katedra Mikrosocjologii

Kierownik – prof. Janina Słomińska

Stanowiska: Prof. nadzwycz. dr hab. Janina Słomińska

Adiunkt: dr Paweł Boryszewski

Zajęcia zlecone: ks. dr hab. Tadeusz Wołoszyn

3. Katedra Historii Myśli Socjologicznej

Kierownik – prof. Elżbieta Reklajtis

Stanowisko: Prof. nadzwycz. dr hab. Elżbieta Reklajtis

4. Katedra Metodologii Badań Socjologicznych

Kierownik – vacat:

Stanowisko: Adiunkt: Ks. dr Jan Zowczak

5. Katedra Socjologii Kultury

Kierownik - vacat

Stanowisko: Adiunkt: Ks. dr Edward Jarmoch

IV

Studium Caritas

Kurator – ks. prof. Henryk Skorowski

Stanowiska: adiunkt: ks. dr Jarosław Koral
 asystent: mgr Tadeusz Kamiński
 Zajęcia zlecone: prof. dr hab. J. Auleytnier
 prof. dr hab. K. Ostrowska
 dr. G. Firlit-Fesnak
 dr J. Putz
 dr B. Szatur – Jaworska
 dr J. Starega – Piasek
 mgr A. Jaraczewski

II. Inauguracja pracy Studium Caritas

Dn. 23 X 1995 r. odbyła się uroczysta inauguracja pracy Studium Caritas, powstałego przy Wydziale Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Celem Studium jest kształcenie kadr pracowników dla ośrodków charytatywnych we wszystkich diecezjach polskich. Uroczystość rozpoczęła Msza św., którą celebrował i homilię wygłosił ks. prałat Marian Subocz, zastępca sekretarza generalnego Episkopatu Polski. Sesję otworzył ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski, kierownik Kolegium, a słowo wprowadzające wygłosił ks. prof. dr hab. Jan Łach, rektor Uczelni. Wykład inauguracyjny przedstawił ks. dr Wojciech Łazewski, dyrektor Caritas Polskiej.

III. Sympozja

1. Sympozjum patrystyczne z okazji wydania 60-go tomu serii *Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy* – dn. 10 X 1995 r.

2. *Duchowość polskiego średniowiecza* – sympozjum zorganizowane przez katedrę historii Kościoła w okresie średniowiecza – dn. 24-25 X 1995 r.

3. *Rola duchowieństwa śląskiego w przemianach społeczno-kulturalnych w XIX i pierwszej połowie XX wieku* – sympozjum zorganizowane przez katedrę historii w czasach najnowszych – dn. 7 XI. 1995 r.

4. Sympozjum w związku z 25-leciem habilitacji i kierowania sekcją Muzykologii Kościelnej w ATK przez ks. prof. dra hab. Jerzego Pikulika – dn. 9 XI. 1995 r.

5. *Wierzenia eschatologiczne starożytnych kultur śródziemnomorskich* – z okazji jubileuszu 25-lecia katedry Archeologii Chrześcijańskiej w ATK – dn. 1-2 XII 1995 r.

IV. Stopnie i tytuły naukowe**1. Doktoraty**

Ks. Jarosław Koral SDB, *Procesy przemian społeczno-obyczajowych na Ziemiach Zachodnich po II wojnie światowej na przykładzie Ziemi Świebodzińskiej*.

Promotor: ks. dr hab. Henryk Skorowski – prof. ATK

Recenzenci: prof. dr hab. Marek Latoszek
 ks. prof. dr hab. Helmut Juros

Data obrony pr. dokt.: 30 I 1995 r.

Ks. Stanisław Poniątkowski, *Biblioteka Kapituły Łowickiej do końca XVIII wieku*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Marian Banaszak
 Recenzenci: prof. dr hab. Barbara Bieńkowska
 ks. dr hab. Józef Mandziuk – prof. ATK
 Data obrony pr. dokt.: 29 V 1995 r.

Ks. Jan Z o w c z a k, *Religijność ludności w parafiach pounickich na Podlasiu*.
 Promotor: ks. prof. dr hab. Witold Zdaniewicz
 Recenzenci: prof. dr hab. Edward Ciupak
 dr hab. Elżbieta Reklajtis – prof. ATK
 Data obrony pr. dokt.: 29 V 1995 r.

Czesław G r a j e w s k i, *Antyfonarz Gnieźnieński MS. 94-97 w świetle tradycji polskiej i ogólnoeuropejskiej*.
 Promotor: ks. prof. dr hab. Jerzy Pikulik
 Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Gołoś
 ks. dr hab. Janusz Zbudniewek – prof. ATK
 Data obrony pr. dokt.: 13 XI 1995 r.

Wiktor Paweł S k w o r c, *Budownictwo kościołów w diecezji katowickiej w latach 1945-1989*.
 Promotor: ks. dr hab. Jerzy Myszor
 Recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Świątkiewicz
 ks. prof. dr hab. Franciszek Stopniak
 Data obrony pr. dokt.: 13 XI 1995 r.

Ks. Bogdan C z y ż e w s k i, *Elementy chrystologii w komentarzu „Do Zachariasza” Dydyrna Aleksandryjskiego*.
 Promotor: ks. prof. dr hab. Wincenty Myszor
 Recenzenci: ks. dr hab. Augustyn Eckmann – prof. KUL
 ks. prof. dr hab. Emil Stanula
 Data obrony pr. dokt.: 11. XII 1995 r.

Elżbieta R i n g – C l a e s, *Msza św. w polskich gradualach przedtrydenckich*.
 Promotor: ks. prof. dr hab. Jerzy Pikulik
 Recenzenci: prof. dr hab. Sławomira Żerańska
 ks. dr hab. Janusz Zbudniewek – prof. ATK
 Data obrony pr. dokt.: 11 XII 1995 r.

2. Magisteria

a) Archeologia chrześcijańska: Arkadiusz C z y ż e w s k i, *Bazyliki wczesnochrześcijańskie na terenie Trypolitanii i Libii Syperior*; Sławomir T o b i a s z, *Architektura obronna zakonów rycerskich w Palestynie i Syrii*.

b) Patrologia: Teresa D o m i n, *Nowotestamentalne tradycje w „Dialogu Zbawcy” z III Kodeksu tekstów z Nag Hammadi*; Małgorzata Lipińska, *Latynizacja eklezjologicznych pojęć grekich na podstawie Komentarza do pierwszego listu św. Jana oraz wybranych dzieł Tertuliana*; Anna Piechotka, *Zagadnienie kultu obrazów w wypowiedziach Epifaniusza z Salaminy*; Zbigniew J. S t ę p i e ń, *Archanioł Michał w wybranych magicznych tekstach koptyjskich*.

c) Historia Kościoła: Adam D z i u r o k, *Życie religijno-moralne w powiecie rybnickim w czasie II wojny światowej*; Tomasz G r u d z i ń s k i, *Działalność kościelna Arcybiskupa Warszawskiego Aleksandra Kakowskiego w okresie I wojny światowej*; Michał G a j o w n i k, *Duchowni polscy na Soborze Watykańskim I (1869-1870)*; Mariusz Ł a d n o, *Działalność Ks. Lutosławskiego w pracach sejmu ustawodawczego w latach 1919-1922*; Janusz P o t o c k i, *Rzymsko-katolickie duchowieństwo diecezjalne w Warszawie w latach 1918-1939*; Dorota Z i e l i ń s k a, *Papież Pius IX a Powstanie Styczniowe*.

d) *Historia sztuki sakralnej*: Oskar Derych, *Proporcje geometryczno-muzyczne w architekturze Cystersów – grupy małopolskiej w XIII wieku*; Anna Filipowicz, *Twórczość Stefana Mroźewskiego w publicznych zbiorach polskich*; Monika Kosmala, *Malarstwo filmowe Petera Grenaway'a*; Inga Kuberska, *Architektura sakralna Bydgoszczy w okresie historycyzmu*; Agnieszka Kutymaska-Paziewska, *Szkoło artystyczne i witraże Zbigniewa Horbowego*; Magdalena Pielaś, *Ikonoграфия przedstawień Matki Boskiej Bolesnej w polskiej sztuce nowożytnej*; Agnieszka Rayzacher, *Ewolucja Synagogi 20-wiecznej w Paryżu w Regionie Paryskim*; Aleksandra Stróżewska – Nakouzi, *Dary Ludwiki Marii Gonzagi i Jana Kazimierza dla klasztoru Sióstr Wizytek w Warszawie. Z dziejów królewskiego mecenatu artystycznego w Polsce w XVII w.*; Katarzyna Szadkowska, *Zarys monograficzny twórczości Henryka Grunwalda (1904-1958)*; Anna Szkurłat, *Secesyjny detal w architekturze Warszawy początku XX w.*; Monika Wriónska, *Biżuteria secesyjna w polskich zbiorach muzealnych*; Jolanta Zawadzka, *Rzeźba sakralna Xawerego Dunikowskiego*.

e) *Muzykologia kościelna*: Reneta Bernasińska, *Analiza modalna i estetyczna śpiewów Proprium Missae z uroczystości Zesłania Ducha Św. i Oktawy*; Anna Kłopotcka, *Analiza modalna i estetyczna śpiewów Proprium Missae Bożego Narodzenia i Świąt w Oktawie*; Aneta Korner, *Ksiądz Bronisław Maryański. Życie i działalność muzyczna*; Grzegorz Łaskot, *Retoryka muzyczna w chansons opisowych Clémenta Jenequina*; Karina Misztal – Pełka, *Analiza modalna i estetyczna śpiewów Proprium Missae uroczystości Bożego Ciała i Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz Niedziel w Oktawach*; ks. Lesław Gryzek, *Antyfonarz OM 094|27436 F z Biblioteki Narodowej Białorusi w Mińsku. Studium źródłoznawcze*; Mariusz Orzełowski, *Stabat Mater Giovanni Bathista Pergolesi'ego jako forma kantaty okresu późnego baroku*; ks. Lucjan Osiecki, *Zasady wykonawcze gradualów modus I z Graduale Romanum i Graduale Triplex*; Józef Sądowski, *Gradual OM 091|311 w Biblioteki Narodowej Białorusi w Mińsku. Studium źródłoznawcze*; Michał Siciarek, *Tabulatura Johanna Fischera z Morąga jako źródło muzyki organowej i zespołowej praktyki wykonawczej przełomu XVI w.*; Małgorzata Wróbel, *Oratorium Saul Fryderyka Händla jako przykład dramatu sakralnego*.

f) *Chrześcijańskie Nauki Społeczne*: Piotr Broda-Wysocki, *Deficyt polityki zatrudnienia wobec osób niepełnosprawnych w Polsce w latach 1989-1994*; Grzegorz Jędraszek, *Miejsce narodów we wspólnocie jednoczącej się Europy w nauczaniu Jana Pawła II*; Marta Karpińska, *Etyczne aspekty apeli prasowych o pomoc społeczną w ratowaniu zdrowia i życia ludzkiego*; ks. Henryk Krzosek, *Współczesne zagrożenia społeczno-moralne w świetle relacji prawdy do wolności w „Veritatis Splendor”*; ks. Władysław Pyrczak, *Etyczno-społeczne aspekty akcji „Wisła” w świetle katolickiej nauki społecznej*.

g) *Socjologia religii*: Barbara Rostecka, *Życie religijne na Żytomierszczyźnie. problematyka odbudowy wspólnoty katolickiej*.

V. Studenci

1. Ilość:

Kierunek: Historia	– 300
Politologia	– 247
Studium Caritas	– 26

Ogółem: – 573

2. Studia doktoranckie – ogółem: 81

3. Punkt konsultacyjny w Łodzi: 16

Ks. Józef Mandziuk